

Eilanders

Susan Fletcher

Eilanders

Vertaald door
Caecile de Hoog

Artemis & co

ISBN 978 90 472 0312 4

© 2012 Susan Fletcher

© 2013 Nederlandse vertaling Artemis & co,

Amsterdam en Caecile de Hoog

Oorspronkelijke titel *The Silver Dark Sea*

Oorspronkelijke uitgever Fourth Estate

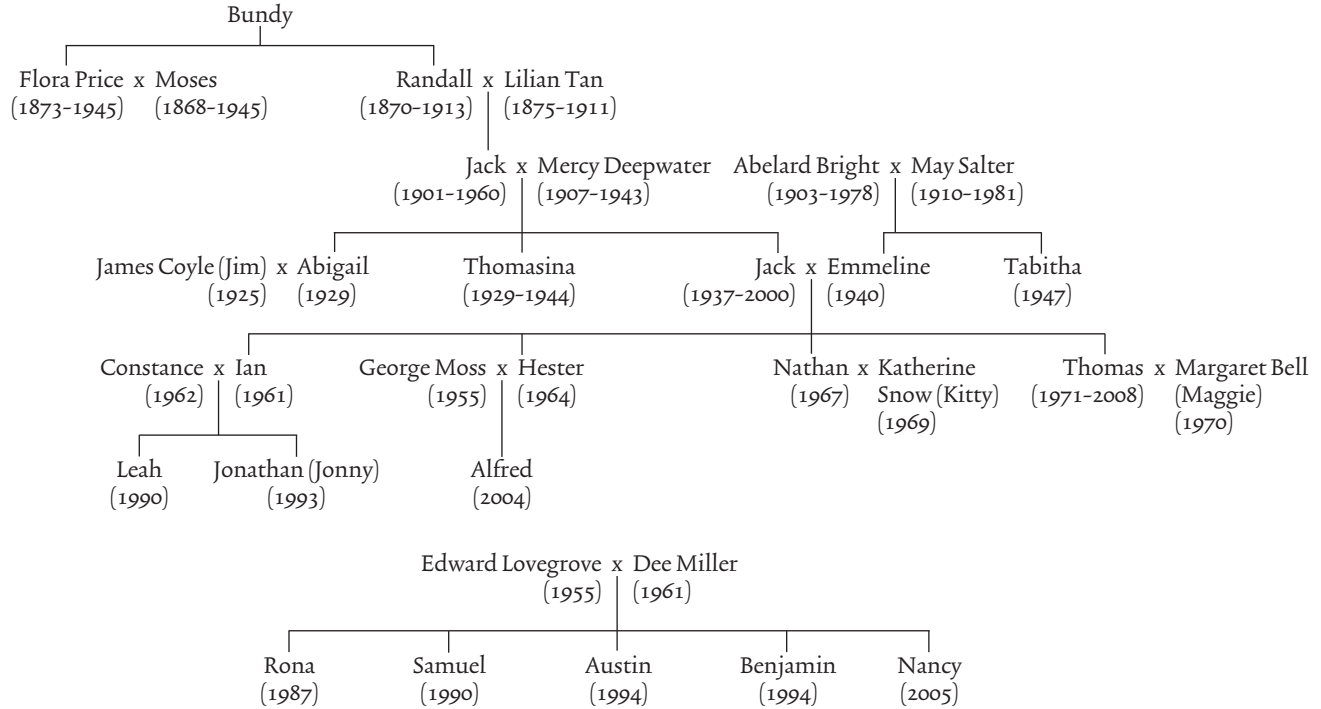
Omslagontwerp b'IJ Barbara

Omslagillustratie © Ashley Lebedev/Trevillion Images

Foto auteur Jerry Bauer

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers n.v., Antwerpen

De Visman van Sye

Er was eens een man. Hij was vriendelijk en droeg een baard. Hij woonde op een eiland, in een stenen huis met een druppende kraan en een turfvuurtje. Vrienden had hij nauwelijks. Hij had geen familie meer.

In zijn jeugd was hij sterk geweest. Een hooibaal pakte hij met één hand op en zakken graan tilde hij moeiteloos omhoog om tussen de hoogste dakspanten neer te leggen. Zijn boerderij was netjes, zijn varkens waren vet en met goed weer waren zijn schouders gebruid. Knap was hij ook. Hij hield van een meisje met haren in de kleur van de zon en soms glimlachte ze naar hem wanneer ze elkaar tegenkwamen; dan sloeg zijn hart een slag over en schrijnde zijn mond. Want bovenal was hij verlegen. Hij bloosde zodra hij haar naam hoorde. Dan struikelde hij en zweeg dagenlang. Ze is te mooi, dacht hij bij zichzelf. Na verloop van tijd vertrok het meisje met het zonkleurige haar. Ze trouwde met een ander en de seizoenen volgden elkaar op. De tijd verstreek. Zijn baard werd grijs.

's Avonds dacht hij aan haar. Hij zat bij het vuur en zei nu ben ik oud, hoe is dat gekomen? De jaren waren te snel voorbijgegaan. Zijn leven was omgevlogen, als een verdord blaadje in de wind.

Zonder kinderen, zonder vrouw.

Wat een klein leven...

Op een nacht was hij zo verdrietig dat hij de slaap niet kon vatten. Het gemis hield hem wakker. Hij lag op zijn rug en staarde naar

het plafond; in het donker ontvouwde de zee zich. De volgende dag verliet hij zijn huis. Hij liep naar het noorden van het eiland, waar het gras zich boog in de wind, de wolkenluchten voortraasden en de zee bulderde. Wat deed hij daar? Hij wist het niet. Maar de wind rukte aan zijn jas, het schuim buitelde over het koude zand en boven zijn hoofd schreeuwden de meeuwen *nee! Nee!* Hij stond op een kiezelstrand.

Ik ben zo moe, dacht hij. Moe van mezelf zijn. Moe van de eenzaamheid.

Hij dacht aan alle verspilde jaren. Waarom had hij nooit over de liefde gesproken? *Waarom heb ik het niet tegen haar gezegd? Waarom ben ik de wijde wereld niet in getrokken?* Hij was nooit van het eiland af geweest, niet één keer. Maar het leek te laat nu – te laat.

Hij snikte. Hij huilde als een kind.

Maar toen opende hij zijn ogen.

Hij deed ze open en zag iets merkwaardigs.

Er lag een man in het water. Was het geen drijfhout? Of wier? Nee – het was een man, onmiskenbaar. Hij deinde op de golven. Hij had zwart haar – nat, blauwzwart – en een baard, en was heel bleek. Zijn ogen waren zo rond als die van een zeehond. Hij knipperde niet, wendde zich niet af.

Wie is...?

Wie zwemt er op een dag als deze? Met golven die breken als glas? En met zo'n krachtige noordenwind? Maar het deerde de man met het sluike haar niet. Hij was niet in nood, riep niet om hulp. Hij liet zich eenvoudig drijven. En terwijl hij dreef leek hij te glimlachen. Toen stak hij zijn armen omhoog – hij stak ze in de lucht, drukte zijn handen tegen elkaar alsof hij in gebed was – en gooide zijn armen naar voren zodat zijn vingertoppen door het wateroppervlak heen braken. Zijn hoofd en de rest van zijn lichaam volgden in een boog. Toen dook hij de diepte in en verdween.

Heel even was er niets.

En toen verscheen, in zijn kielzog, een vin – een enorme glinsterende staartvin. Hij richtte zich op, als een zilveren spiegel, en verdween daar waar de zwartharige man was geweest.

De varkensboer bleef roerloos staan.

Hij knipperde met zijn ogen en schudde zijn hoofd. *Een vis? Of een*

man? *Geen van beiden? Beiden?* En op dat moment, precies op dat moment, terwijl de golven op de stenen van Sye uitvloeiden en een eenzame meeuw vlakbij op een rots neerstreek, hoorde hij heel duidelijk een stem. Het was geen menselijke stem. Hij dacht niet dat er iemand naast hem stond; het was een diepe, zachte stem die hem leek te omvatten, en de boer draaide zich om en bleef zich omdraaien.

De stem zei: *Er is hoop.*

Het geluid kaatste tegen de kliffen. Het steeg op uit het steen. Hij keek, maar zag alleen het bruisende schuim als wit kant op het gebroken water liggen, daar waar de staart was verdwenen.

Die avond zat de boer in een deken gewikkeld bij zijn vuur. Hij wist wat hij had gezien. Hij had een vriendelijk, menselijk gezicht gezien en daarna de staartvin van een vis. Hij wist ook wat hij had gehoord.

De dagen erna sprak hij erover. *Weet je wat ik gezien heb? Bij de kleine baai, bij Sye? Natuurlijk lachten sommigen hem uit. Maar anderen luisterden met glanzende ogen, want ook hun hart was moe, of gedeeltelijk moe, en zij hoopten dat het waar was. Was er niet een legende, ooit? Uit een in leer gebonden boek? Dat meenden ze zich te herinneren. Er was ooit een verhaal geweest, net zo'n verhaal als dat van de varkensboer – over vriendelijke ogen en een opgerichte, zilverige vin.*

O, wat wilden ze dit graag geloven! Ze verlangden naar deze man die half mens, half vis was.

Als ze 's avonds uitkeken over de zee wilden ze horen dat er ook voor hen hoop was.

Op den duur gingen de stormen voorbij. De winter maakte plaats voor een lente vol beweeglijk licht. En op een dag, toen de boer de stoppelige ruggen van zijn varkens borstelde, hoorde hij een stem achter zich. Een vrouwenstem, warm en schuchter. *Pardon? Hallo?*

Haar haren waren niet meer als de zon, want ook zij was ouder geworden. Maar hij wist wie ze was.

Ze trouwden. Ze repareerde de kapotte kraan in zijn huis zodat

die niet meer drupte. 's Avonds wreef ze zijn gewrichten met lijnzaadolie in en kamde hij haar lange sneeuw witte haar. Hij vertelde haar over de Visman van Sye. *Ik heb hem gezien, met mijn eigen ogen...* En zij knikte, ze geloofde hem. Want alles was toch mogelijk? Wat kon er niet allemaal gebeuren? Ze had hem haar hele leven gemist – en nu was ze bij hem.

Ze hadden nog een lang leven samen. En ze waren gelukkig – 's avonds zaten ze voor zijn huis in de ondergaande zon en fluisterden over hun geluk. *Mijn liefste vrouw... Mijn lief.* Nu liggen ze op het kerkhof, naast elkaar, in de verste uithoek, bij de sleedoorstruiken, en als je ooit op dat eiland bent kun je naar ze toe als je wilt, en bloemen op hun graf leggen.

* * *

Er is hoop.

Het is een vreemd verhaal, zoals alle mythen vreemd zijn. Het is ook een bekend verhaal, want van oudsher vertellen ouders het verhaal van de Visman aan hun kinderen, 's avonds, als ze hen in bad doen of tijdens een autorit, om de tijd door te komen. Hij is leeftijdloos, zeggen ze, hij kan niet sterven. Hij leeft zoals vissen leven, in stille donkergroene diepten, maar soms komt hij boven en kijkt uit over het land. Zelfs nu is er nog een eilander die beweert de Visman te hebben gezien: zijn liefdevolle glimlach, zijn schubben waar het licht op valt als hij duikt. Anderen zeggen dat als je ooit getroost voelt of iemand hoort zeggen dat er hoop is, of woorden van gelijke strekking – *alles komt goed of je bent niet alleen* – terwijl je langs de zee loopt of een voet in een boot laat zakken, of wanneer je het zeildoek over een stapel hout ziet klapperen in de wind, of 's avonds de gordijnen dichtdoet en even blijft staan omdat het laatste gouden licht zo mooi op het water schijnt, of wanneer je je laarzen bij laagwater weerspiegeld ziet in het natte, stevige zand, dat dan de Visman in de buurt is. Vanuit open zee kijkt hij naar het eiland. Het betekent dat hij weet dat je verdriet hebt – en dat wil hij niet.

Dat laatste vond ik moeilijk te geloven. Als ik langs de kust er is hoop hoorde zeggen, was ik het zelf, was het mijn eigen stem waarmee ik mezelf troostte in een poging overeind te blijven. Maar het kan toch geen kwaad om in dit soort verhalen te geloven? Meestal vind ik dat je dat maar beter wel kunt doen.

1

Er zijn verhalen die van zee komen, en dat zijn goede verhalen, verreweg de beste die ik ken. Ik heb er veel gehoord, maar de mooiste hoorde ik in huizen aan de kust, in een kamer geurend naar een oliejas drogend bij het vuur, of naar de krijtwitte baleinen die in een hoek overeind stonden. Al luisterend lachte ik vaak heimelijk. Als een man met bruine ogen me vroeg *heb ik je weleens verteld over...?* antwoordde ik: *Nee - vertel eens...* En dan bogen we ons zo ver naar elkaar toe dat onze stoelen ervan kraakten. Het zout zat op de ramen.

De meeste verhalen gingen over verlies. Over de liefde die aan dat verlies voorafging.

Ik kroop in die verhalen als in een grot, en terwijl ik opkeek hield ik mijn adem in.

Er waren zoveel verhalen, te veel om op te noemen. Elke dag bracht de zee ze binnen. Als de grote, glazige slierten wier die bij hoogwater aanspoelden en fonkelend naar me wenkten. Een verhaal? Dan kwam ik naderbij en ging op mijn knieën zitten. Ik keek mijn ogen uit als ze werden verteld. En ze waren altijd nog mooier dan ik verwacht had toen ik ze voor het eerst hoorde, of aantrof in het zand.

Zo stel ik het me voor. Beter kan ik het niet uitleggen. Er waren zoveel verhalen op dat eiland dat het leek alsof ze meekwamen met de vloed. Elke dag kwam er wel iets. Op de kiezels van elke inham, van elk strand lagen geschenken die de zee daar had achtergelaten:

plastic flessen, nylon touw, schoenen, een autoband, wattenstaafjes, de spaken van een paraplu, doorweekt speelgoed. Waardeloos? Voor sommigen misschien. Voor anderen waren het schatten. Een krom stuk wrakhout, helemaal uitgedroogd, kon je mee naar huis slepen en bewaren; een briefje in een colafles kon een leven veranderen. Langs het strand dat Lock-and-Key werd genoemd waren rubberlaarzen op hun kop op de palen van een hek gezet, aangespoelde laarzen, nutteloos geworden zonder hun wederhelft. Geen gezicht, vonden sommigen die rij kleurige laarzen. Maar ze werden me dierbaar. Ik streek er met mijn hand langs als ik daar liep. Ik voelde me een van hen – was ook verweerd en in afwachting. Ook ik vervaagde, werd zachter en hield mijn blik op de zee gericht.

Zo was ik, denk ik: een echte jutter. Ik voelde me aangetrokken tot de scherven, tot wat het leven had achtergelaten. Alsof ik zelf niets had, verzamelde ik wat anderen lieten liggen: een open mosselschelp, een hemelsblauw touw. Ik liep langs de vloedlijn waar het wier lag en pikte er als een vogel alles wat glom tussenuit. En op dezelfde manier hamsterde ik al die verhalen die het licht weerkaatsen en me verblindden – zoals over de walvis die de misthoorn antwoord gaf, of over de lichtende nacht. Ook hoorde ik eens een droevig verhaal waarin uitgerekend papegaaiduikers voorkwamen; ik dook erin alsof het zoet water was, water dat ik kon drinken. Op een of andere manier werd ik erdoor gevoed. Er was ook een verhaal over een lantaarn die elk jaar op kerstavond aan de horizon danste.

Ja, het was een soort strandjuten. Voor mij was alles waardevol. In mijn keuken had ik schelpen liggen, ik vulde vazen met zilte vogelveren. En in mijn hoofd bewaarde ik de verhalen die de eilanders me vertelden – over de grotten, de Visman, de zilveren schilfers, over de zeehonden die wijzer zijn dan mensen, en over het meisje dat als een veelkleurige ster op het water dreef.

Ik ben in het binnenland geboren. Waar ik opgroeide was het wildste water een plas, een troebele vijver in een park. Verhalen had je er maar weinig. De bomen bogen door in de regen en in een bloembed of de trillende, iriserende nek van een duif vond ik iets van schoonheid, maar het was niet genoeg. Ik hunkerde naar méér – ik voelde

altijd dat er meer moest zijn dan het leven dat ik leidde. En toen werd ik verliefd, net toen ik dacht dat dat nooit zou gebeuren, en ging op een eiland wonen, zodat de lijntjes om mijn ogen dieper werden en mijn haar dik werd van het zout en witte spookachtige krabben over mijn voeten schoten en zich in het vochtige zand begroeven, en elke zee anders was dan de zee daarvoor: beukend of stil of bruinig en glad. En de man van wie ik hield vertelde mij zijn verhalen. In de loop der tijd vertelden ook anderen mij hun verhalen. Ze schonken whisky in mijn glas en kwamen bij me zitten. Ze sloegen een oud boek open en zeiden kijk... Ik heb mensen meegemaakt die zonder meer geloofden dat meeuwen onze taal spreken en dat de ziel van verdronken vrienden te vinden is in het gebulder en het schuim.

Ik heb haar stem in het water gehoord, echt waar.

En ik heb zijn hand op de mijne gevoeld, op dat schip. Neem het maar van mij aan.

En ik heb het aangenomen, ik heb alles aangenomen. Ik loop te pronken met mijn buit, mijn onbetaalbare schat aan verhalen. Wanneer ik ze nu navertel weet ik dat sommige mensen de spot met me drijven of met het eiland, dat ze hun hoofd schudden over de onmogelijkheden: *een Visman? Ja, dat zal wel...* En dat kan ik begrijpen, want ooit was ik zoals zij; ook ik had mijn twijfels. Maar er is zoveel verloren gegaan en weer teruggevonden. Er zijn zoveel dingen gebeurd waarvoor geen verklaring mogelijk is, en soms denk ik dat je zulke verhalen alleen maar kunt geloven als je bij de zee hebt gewoond of er hebt verbleven, als je wasgoed bent kwijtgeraakt aan een zeebries, of geteisterd bent door de regen op de capuchon van je windjack terwijl je midden in de nacht een rubberboot probeerde binnen te halen. Als je vergeefs op de thuiskomst van een boot hebt gewacht. Of als die boot gevonden werd, maar de bemanning niet. Het is een andere manier van leven en niet iedereen kan ertegen. Als je de hoop verliest raak je verweerd, door het zout aangetast.

Nee, je kunt de zee niet vertrouwen, nog steeds niet. We mogen satellieten hebben die ons vertellen waar we zijn. En sonars, radars en digitale kaarten. Ruimteschepen en vaccinaties en atoombommen en gekloonde schapen. We kunnen misschien nieuw mense-

lijk leven scheppen in een petrischaaltje, maar de diepste zeebodem kunnen we nog steeds niet bereiken. We kunnen niet ademen onder water, we kunnen het lied van de walvis niet verstaan. We kunnen een lichaam dat overboord is geslagen niet meer vinden. We weten wel dat het hart kamers heeft en we het met elektrische schokken weer aan de praat kunnen krijgen, maar we hebben geen woorden voor de immense, buitengewone emoties die het kan voelen, de hoogten en de diepten. Het woord 'liefde' is te klein, veel te klein.

Abigail Coyle zei altijd tegen me *we kennen alleen maar het schuim...* En dan maakte ze een weids armgebaar naar de zee. En als ik daarna naar huis liep, begreep ik wat ze bedoelde.

We weten niet alles. Dat zei ik tegen mezelf als ik tot mijn middel in het water stond. En als ik op een boot zat dacht ik aan alles wat onder me was: de peilloze diepten, de geheimen, de duisternis.

Het is een klein eiland, en mooi gevormd. De kliffen zijn hoog als torens en wit gestreept door de uitwerpselen van de vogels die er nestelen. Hun roep wordt door de rotsen weerkaatst en wanneer je vanuit een deinende boot naar boven kijkt voel je je klein en verkleumd. Er dwarrelen veren naar beneden waarvan sommige bij je voeten blijven liggen. Als dromen drijven ze op het water.

Er zijn maar weinig bomen op dit eiland. Er staan ook niet veel huizen, maar wel een paar; ze missen allemaal wel wat dakpannen, het vocht zit in de raamkozijnen en de verf bladdert af. Ze hebben robuuste namen als Wind Rising en Crest. Bij de achterdeur staan flessen butagas.

Op de stranden ligt afval. Een roestige wielkast van een auto.

Aan prikkeldraad wapperen grijze plukken schaapsvacht in de wind.

Er is ook een vuurtoren, op de noordelijke punt van het eiland, die traag zijn bleke lichtbundel over de akkers, de slaapkamermuren en de nachtelijke zee laat glijden.

Laten we het eiland Parla noemen. Namen doen er niet toe, zoals ze er nooit toe doen in de verhalen die ik ken. Het gaat om de mensen – de zielen die op dit eiland hebben geleefd en hoe ze zich voelden op het zand en de rotsen. Vele generaties robuuste, standvastige mensen boetten hier hun netten en hielden hun schapen tussen hun knieën geklemd tijdens het scheren. De mannen vingden jan-van-genten om te eten; de vrouwen gingen bij eb met een mand op hun rug en opgetrokken rokken het strand op om kelp te verzamelen. Ze voedden hun kinderen met kool en melk, zongen liedjes over de zee en vreesden God en de golven. Zo was het jaren geleden. Er zijn nog foto's van – wazige foto's met zachte randen.

Tegenwoordig hebben de Parlanen andere middelen van bestaan: schapen, toeristen, luchtig gebak, ambachtelijke producten die ze via internet verkopen en in beschermende folie naar het vasteland sturen. Er is een vrouw die theemutsen en babykleertjes breit; iemand anders zit te schilderen op een zolder met dakraampjes, die plotseling door de vlagerige noordwestenwind worden dichtgeslagen. Niemand eet tegenwoordig nog jan-van-genten, maar iedereen heeft wel een eigen groentetuin en raapt eieren onder donzige vogelkontjes vandaan. Nog steeds staan ze af en toe met uitgespreide armen op de landtong en laten hun jas door de wind opbollen. De eilanders drinken nog altijd te veel, althans sommige. En evenals hun voorouders zijn ze nog steeds vertrouwd met de kringloop van de maan.

En de zee. Voor zover een mens de zee kan kennen, kennen zij de zee. De zee maakt deel van hen uit, zit in hun bloed; ze vormt hun leven zoals een steen in de loop van maanden, jaren door de zee wordt gevormd. Sommige eilanders kunnen op het vasteland niet in slaap komen. Ze kunnen niet zonder het geluid van de zee, want op Parla is het nooit, nooit stil. Zelfs bij rustig weer hoor je het water tegen de kademuur klotsen, hoor je het klikken van de mosselschelpen die door het opkomend tij worden ondergedompeld. Bij Tap Hole, als de vloed bij onstuimig weer opkomt of op z'n hoogst is, spuit de zee door het gat boven in de rots. Eerst een luchtstoot en dan stuivend water, als de adem van een walvis. Sommige rotsen vlak bij de haven zijn zo gevormd dat het binnengelopen water

bijna niet meer weg kan; je hoort het suizende geluid van water dat een uitweg zoekt. Er is veel zeewier bij The Stash; het water heeft een olieachtige glans en er drijft afval in rond. Ooit is er een plastic eend gevonden – niemand wist hoe dat kon. Een reislustig eendje, zei men. George Moss nam het mee naar huis voor zijn zoontje en tot op de dag van vandaag staat dat eendje bij zijn bad.

De jongste dochter van de familie Bright – ze is nu halverwege de zestig – herinnert zich die ene golf die op een winterdag lang geleden, toen zij nog een meisje was, tegen de vuurtoren oprees. Hij smakte tegen het lichthuis en raakte de toren met een diepe, donderende klap die ze tot in haar lichaam, tot onder haar ribben voelde. Angstig had ze zich tegen de muur gedrukt. Het had iets in haar wakker gemaakt, die dreunende golf: een vrouwelijk soort kennis waar ze naar verlangde en tegelijkertijd bang voor was, maar die ze niet kon benoemen. Inmiddels is die kennis allang geen geheim meer voor haar.

Misschien zijn dat verhalen die de zee zelf vertelt. Net als ik vertelt de zee graag verhalen, zegt ze onophoudelijk *luister eens... Luister naar me...* Er zijn immers talloze verhalen over doden, bijna-doden, over wonderlijke levens. Zelfs nu ik dit zit te schrijven hoor ik het klappen van een golf die omslaat en het zachte suizen dat erop volgt. Zo dadelijk zal een maanblauwe kwal met uitgespreide tentakels naar het wateroppervlak komen, twee keer langzaam samentrekken en zich gloeiend tegen het zwarte water aftekenen.

Ik heb nooit stilte gekend, nooit, zei Tom Bundy voor hij stierf. Hij was geboren tussen de akkers van Wind Rising. Elk uur van zijn leven was getekend door de zee. Tot aan het uur van zijn vroege dood toe.

* * *

Hoor je het? Het water? Het ademt, net als jij.

Ik wil dat je het hele eiland hoort zoals het nu is, op dit moment. De zee die zich roert, zoals altijd. Maar er zijn ook veel andere geluiden op Parla, die luider zijn dan dat van de golven, luider dan de stenen die door de golven verplaatst worden. Het schorre blaten van

schapen. Een houten hek dat knarsend opengaat. De kleine belle-tjes die dansen aan een touw en *ting-ting-ting* roepen. In een huis met kruiden op de vensterbank staat het water te koken – het deksel van de ketel begint te kleppen, voetstappen komen naderbij en een vrouw zegt *ik kom al, ik kom al...*, alsof de ketel haar kan horen. Ze pakt hem met een theedoek vast en even later klinkt het geluid van een beker die gevuld wordt. Ergens anders krabt een hond zich achter zijn oor. Op de kade hurkt een kind bij een rode plastic emmer waarin een kreeft rondkruipt en met zijn scharen tegen de zijkant tikt. De oude verlaten varkensboerderij kraakt in de namiddagzon. Aan een waslijn hangen kussenslopen die zichzelf achterna lijken te zitten, en een paar gestreepte sokken. De lijn danst in de wind op en neer.

Het tikken op een toetsenbord.

Een mobieltje dat oplicht, brommend over een tafel glijdt en op de grond valt.

Een man veegt in de badkamer met de punt van een washandje het zand uit zijn oren. Hij neuriet – *pom-pe-dom-pe-dom*.

En er is een moeder die een verhaaltje vertelt. Haar kind zit voor haar, in zijn dinosauruspjama, en sabbelt aan een witte doek die hij met twee handen vasthoudt terwijl hij met grote ogen naar haar luistert. *Ken je het verhaal van het zilver in het veld?* Ze heet Hester, een echte Bundy, met de donkere Bundy-ogen, en ze kent haar verhalen. Ze heeft er ook de stem voor. Zoals een echte Parlaan betaamt.

Kun je het allemaal horen? Al deze afzonderlijke dingen?

Een meeuw roept *ark ark ark!* Hij zit op de schoorsteen van een huis met crèmekleurige muren.

En hoor je dit ook: benen die door het hoge gras lopen? Op dit moment loopt er een jonge man door het gras. Hij draagt een rafeelige spijkerbroek die vochtig is geworden. De veter van zijn linkerschoen is los en de plastic eindjes tikken tegen de stenen. Onder diezelfde schoen zit een plak schapenstront die hij bij elke stap voelt, en als hij bij een hek aankomt, schraapt hij er met zijn zool langs. Hij tilt zijn voet op en kijkt of het gelukt is. Als hij over het hek klimt kijkt hij nog even naar het huis met de waslijn. Hij knijpt

zijn ogen tot spleetjes om het goed te kunnen zien – de gestreepte sokken, de gele voordeur. Hij snuift en stapt van het hek af.

Zoefzoef. Door het gras.

Het is vroeg in de avond. De jonge man is blond en sproetig. Hij heeft wat zon gehad vandaag, zijn konen zijn rood en zijn hoofd-huid is verbrand. De zon heeft heel lang niet geschenen en hij was er niet op bedacht. Niemand was erop bedacht. Hij weet dat zijn huid zal vervellen.

Het is Sam Lovegrove, hij is tweeëntwintig, en als hij bij het kustpad aankomt, loopt hij verder in westelijke richting.

De zee glinstert. In de verte ziet hij Bundy Head.

Aan zijn rechterkant nadert Sye, een kleine baai. Sye komt in zicht. Terwijl hij verder loopt, opent de baai zich en hij kijkt naar beneden. Het is maar een korte blik, niet meer, want hij verwacht niets bijzonders te zien. Niemand gaat naar Sye; het is een klein strand met nauwelijks zand en door de hoge kliffen is het er schaduwrrijk en koel. Wie heeft daar iets te zoeken, en zo laat op de dag? Niemand. Vandaar dat hij maar even kijkt, een vluchtige blik, meer niet. Maar vandaag is er wel iets daar beneden.

Hij blijft staan. Hij blijft zo abrupt staan dat zijn rechtervoet wegglijdt.

Sam zet twee kleine stappen naar de rand. Wat...?

En dan zegt hij shit. O god. O mijn god...

* * *

Ik – de jutter. Ik verzamel graag dingen, of misschien is ‘veiligstellen’ een beter woord. Ik hurk in het zand om te vergaren wat er over is. Vallen verhalen daar ook onder? Zijn dat de wrakstukken van het leven? De restanten die gedroogd kunnen worden en doorgegeven, zodat een stukje van dat leven in zekere zin ook wordt doorgegeven? Ik ben zoveel kwijtgeraakt. Er is zoveel wat ik nooit heb bezeten, en in veel dingen van Parla heb ik betekenis gezocht. Ik mis het – ik mis het eiland. Ik mis de kiezelstranden, de woelmuizen met hun kraalogen en de gewichtloze botjes van een inktvis die precies in de palm van mijn hand pasten. Ik mis de mensen die ik als familie

beschouwde, of probeerde te beschouwen; ik mis de magie van de nachtelijke hemel in de winter, want tot ik op dat eiland was had ik nog nooit een vallende ster gezien, en sindsdien ook nooit meer. Bovenal mis ik hem – wat mis ik die ene man. Maar gelukkig heb ik mijn verhalen, mijn met zand bestoven verhalen. Een goed verteld verhaal neemt me mee terug naar Lock-and-Key.

O, al die verhalen. Het zijn er zoveel.

Wel duizend vreemde dingen zijn op de stranden van Parla aangespoeld: wc-brillen, dolfijnen, een lijst dromen in een gesloten plastic zak. Maar er is nooit een verhaal geweest dat begon met Sam Lovegrove die *o shit, o god* zegt op een woensdagavond als hij met zijn verbrande schouders het strand op rent terwijl zijn linkerschoenveerter bij elke stap heen en weer zwiept.

En dit is ook nog nooit eerder aangespoeld: een man, halfnaakt. Hij ligt op zijn buik, met zijn gezicht in de kiezels. Hij ziet er dood uit – roerloos, bleek.

Ik ken veel prachtige verhalen, maar dit is het begin van het mooiste verhaal van allemaal.